

af tvungen borgerlig Ægteforening. Jeg tillader mig at tro, at en Reform som den, der er foreslaaet baade i § 1 og 2, vil fra Folketirkens Standpunkt kunne medføre langt mere skæbnsvangre Følger end det andet, den tvungne borgerlige Ægteforening. Thi Sagen er jo den, at i sidste Tilfælde vil det altid staa Kirken frit for at stille sine Forbringere til de Personer, der bag efter ville have kirkelig Indvielse af Ægtefædet, men her vil man tvinge Folketirken til at agte disse Ægtefæder, der ere indgaaede borgerligt, for lige saa gode som de kirkelige. Derved vil man ganske undergrave den Betydning, som Kirken hidtil har tillagt den kirkelige Indvielse af Ægtefædet. Det forekommer mig ogsaa, at den Forudsætning, som den ærede Ordfører selvfølgelig er gaaet ud fra, at de Personer, der have indgaaet Ægtefædet efter § 1, ville vedblive at være Medlemmer af Folketirken, kommer i en besynderlig Modstrid med Bestemmelsen i § 2; thi naar Præsterne benytte sig af deres Ret efter § 2 til at vægre sig ved at ægteforene to Personer, og disse Personer have mødt den samme Bøtting hos den ene Præst efter den anden, saa tvinges disse Personer jo til at benytte den borgerlige Ægteforening, men de kunne dog vedblive at være lige gode Medlemmer af Folketirken og kunne komme tilbage til deres Præst og forlange Andel i Kirkens Goder som tidligere. Dette forekommer mig at være en Modsigelse. Det er ret betegnende, at S. A. Hansen der i den store Kirkekommission ganske vist havde dette Forslag om frivilligt Valg mellem kirkelig og borgerlig Ægteforening, udtrykkelig holdt paa, at Præsterne være pligtige til at vie de paagældende Personer. Det synes ogsaa at være ret klart, at naar Staten indretter to forskellige Maader at indgaa Ægtefædet paa, er det Befolkningen, der har det fri Valg, og at Staten bør kunne sikre ethvert Medlem af Samfundet Udgang til at vælge frit mellem disse to Maader at indgaa Ægtefædet paa. Derimod saa S. A. Hansen meget godt, at naar man vilde gaa til tvungent borgerligt Ægtefædet, burde der indføres en ganske anderledes Valgsfrihed for Præsterne med Hensyn til bagefter at meddele saadant Ægtefædet kirkelig Indvielse. En saadan ubetinget Afvisning, som Præsterne efter § 2 have over for de Personer, der melde sig hos dem med Begæring om Ægtefædet, forekommer mig at gøre et ikke ringe Indgreb i Befolkningens Ret. Jeg tror, at det vil kunne hidføre ret utaalelige Tilstande, naar Præsterne paa den Maade skulde kunne udøve Kirketugt over for Menig-

hedens Medlemmer. Det strider, saa vidt jeg kan skønne, mod Begrebet Kirketugt, der er et Menighedsanliggende, og som saadant ikke er noget, der er underlagt den enkelte Præsts Afgørelse, men altid maa henvises til Afgørelse af Præstens foresatte. — Jeg skal endnu gøre opmærksom paa, siden den ærede Ordfører kom ind paa at omtale, hvorledes Forholdet er i andre Lande med Hensyn til borgerligt Ægtefædet i Modstridning til kirkelig Vielse, at, saa vidt mig bekendt, er der intet Sted, hvor man paa den Maade har villet paaotrohere Landskirkens Medlemmer, der have indgaaet borgerligt Ægtefædet. I den paagældende tyske Lov staa der udtrykkelig, at Stiftelsen af det borgerlige Ægtefædet paa ingen Maade paavirker den folkekirkelige Betydning af dette Ægtefædet. Dette viser klart, at man i alt Fald ikke i Tyskland har villet lægge noget Pres paa Kirken. I den Henseende har man erkendt, at man ikke kan lægge noget Pres paa Kirken. — Jeg skal endnu gøre opmærksom paa den Besynderlighed, der vilde blive en Følge af dette Forslag, hvis det blev til Lov, nemlig, at da dette Lovforslag ikke angaar de anerkendte Trossamfund, vil altsaa Ægtefædet mellem Personer, der tilhøre samme anerkendte Trossamfund, ikke kunne stiftes paa anden Maade end gennem vedkommede Kirkes Præster, altsaa saa disse Trossamfund større Beskyttelse end Folketirken, og det er dog virkelig en Abnormitet, som de ærede Forslagsstillere sikkert ikke have tænkt paa.

Som jeg før har bemærket, er efter min Opfattelse Indførelse af tvungent borgerligt Ægtefædet den eneste konsekvente Vej at gaa, men jeg er ogsaa enig med de ærede Forslagsstillere i, at Tiden hertil paa ingen Maade er kommen, og jeg tror, at man ikke skal gaa til Indførelse heraf, før Nødvendigheden foreligger. Jeg tror, at Forudsætningen for Indførelsen af det vil være et Brud mellem Kirkens og Statens Opfattelse af Ægtefædets Betydning, som vil medføre, at Staten er nødt til at gaa sine egne Veje med Hensyn til Ægtefædets Stiftelse for at sikre de borgerlige Følger, som Ægtefædets Indgaaelse har. Jeg kan indrømme, at dette Lovforslag vil kunne løse forskellige Kollisioner, som findes efter den nuværende Lovgivning — det vil i hvert Fald løse Spørgsmaalet om frastiltes Vielse — og jeg tror ganske sikkert, at de ærede Forslagsstillere have haft gode Hensigter med Indbringelsen — jeg tvivler intet Øjeblik derpaa — men jeg tror tillige, at Forslagets Gennemførelse vil medføre Kollisioner i andre Retninger, saa store, at det kunde medføre skæbnsvangre Følger for Forholdet mellem Stat og Kirke.